

HINDAMISSTANDARD

kutsestandardite toitumisnõustaja, tase 5 ja toitumisterapeut, tase 6 juurde

SISUKORD

1. Üldine informatsioon, hindamise eesmärk
2. Kutse taotleja poolt esitatavad dokumendid
3. Hindamise korraldus
 - I etapp - Taotleja kutseõuetele vastavuse ja dokumentide nõuetekohasuse kontroll
 - II etapp - Kutsekomisjoni volitatud isik annab dokumendid üle hindamiskomisjoni liikmetele
 - III etapp - Hindamise läbiviimine
 - Hindamismeetodid
 - Hindamise protseduur
 - Vestlus
 - IV etapp - Hindamistulemus ja hindamisotsus
4. Kutse mitteväljastamise tingimused

LISAD

- Lisa 1: Kutse taotlemise avalduse vorm toitumisnõustajale
- Lisa 1a: Kutse taotlemise avalduse vorm kutse taastõendamisel toitumisnõustajale
- Lisa 2: Kutse taotlemise avalduse vorm toitumisterapeutile
- Lisa 2a: Kutse taotlemise avalduse vorm kutse taastõendamisel toitumisterapeutile
- Lisa 3: Videoseansi dokumenteerimise ja analüüsi esitamise vorm
- Lisa 4: Kirjaliku struktureeritud kompetentsipõhise töökogemuse analüüsi vorm toitumisnõustajale
- Lisa 4a: Kirjaliku struktureeritud kompetentsipõhise töökogemuse analüüsi vorm kutse taastõendamisel toitumisnõustajale;
- Lisa 5: Kirjaliku struktureeritud kompetentsipõhise töökogemuse analüüsi vorm toitumisterapeutile
- Lisa 5a: Kirjaliku struktureeritud kompetentsipõhise töökogemuse analüüsi vorm kutse taastõendamisel toitumisterapeutile
- Lisa 6: Kirjaliku struktureeritud kompetentsipõhise töökogemuse analüüsi hindamiskriteeriumid toitumisnõustajale
- Lisa 7: Kirjaliku struktureeritud kompetentsipõhise töökogemuse analüüsi hindamiskriteeriumid toitumisterapeutile
- Lisa 8: Nõuded videosalvestisele
- Lisa 9: Kliendi nõusolek kutseksamil videosalvestuse demonstreerimiseks
- Lisa 10: Toitumisnõustaja kompetentside hindamiskriteeriumid ja -meetodid
- Lisa 11: Toitumisterapeuti kompetentside hindamiskriteeriumid ja -meetodid
- Lisa 12: Kutse taotlemise avalduse vorm VÕTA alusel toitumisnõustajale koos hindamiskriteeriumitega
- Lisa 13: Kutse taotlemise avalduse vorm VÕTA alusel toitumisterapeutile koos hindamiskriteeriumitega
- Lisa 14: Vestluse läbiviimise ja hindamise juhised
- Lisa 15: Nõustamisseansi hindamise protokoll ja hindaja kokkuvõtte vorm

HINDAMISEL KASUTATAVAD JUHENDMATERJALID

- Kutsekoja dokument Kompetentsuspõhine hindamine kutse andmisel (<https://vana.kutsekoda.ee/fwkc/contenthelper/10448381/10448382>)
- Erialaühingute ETNÜ ja ETTA dokumendid:
 - o Nõustamise baastehnikate kirjeldus, kliendi toetamise, motiveerimise ja võimestamise tehnikad
 - o Nõustamise protsessi kirjeldus
 - o Nõustamiseansi jooksul hinnatavad kompetentsid

1. ÜLDINE INFORMATSIOON, HINDAMISE EESMÄRGID

- 1.1. Hindamisstandard on koostatud kutsete **Toitumisnõustaja, tase 5** ja **Toitumisterapeut, tase 6** taotlejate hindamiseks.
- 1.2. Nõuded, millele kutse taotleja peab vastama, on määratletud vastava kutsestandardiga ja kirjeldatud hindamiskriteeriumitega.
- 1.3. Hindamise eesmärk on konkreetseid hindamismeetodeid kasutades anda kutse taotlejale erapooletu ja õiglane hinnang toitumisnõustaja ja –terapeudi kutsekompetentsuse taseme kohta.

2. KUTSE TAOTLEJA POOLT ESITATAVAD DOKUMENDID

- 2.1. Kutse taotlemise eeltingimused ja esitatavad dokumendid on ära toodud vastava kutse Kutse andmise korras.
- 2.2. Kutse taotleja esitab
 - Avalduse kutse taotlemiseks koos koopiatega kooli lõputunnistustest (erialasest ja kesk- või kõrgharidust tõendavast dokumendist);
 - Koopia isikut tõendavast dokumendist (pass või ID-kaart);
 - Maksekorralduse kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta;
 - Nõustamiseansi videosalvestise koos täidetud kliendi nõusoleku vormiga;
 - Videosalvestise dokumenteerimise ja soovi korral videosalvestise analüüsi;
 - Kirjaliku struktureeritud töökogemuse/kompetentsipõhise analüüsi.
- 2.3. Kutse taastõendaja esitab
 - Avalduse kutse taastõendamiseks;
 - Kirjaliku struktureeritud töökogemuse/kompetentsipõhise analüüsi;
 - Varasema kutsevalifikatsiooni tunnistuse koopia;
 - Isikut tõendava dokumendi koopia (pass või ID-kaart);
 - Koopiaid kooli lõputunnistustest (viimane lõpetatud erialane ja kesk- või kõrgharidust tõendavad dokumendid) ja täienduskoolitus(t)e tunnistus(t)e koopia(d);
 - Maksekorralduse kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta.
- 2.4. VÕTA alusel kutse taotleja esitab kõigepealt
 - Koopia isikut tõendavast dokumendist (pass või ID-kaart);
 - Täidetud avalduse VÕTA alusel kutseksamiks sobivuse hindamiseks;

- Maksekorralduse kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta;

Kutsekomisjoni poolt volitatud kompetentsed isikud (vähemalt 2 isikut) vaatavad 15 tööpäeva jooksul üle VÕTA avalduse alusel, kas isik kvalifitseerub kutseksamile.

Kui VÕTA alusel kutse taotleja on tõendanud, et tema töökogemus ja/või täienduskoolitused vastavad eriala kutsekompetentsidele, siis lubatakse ta kutseksamile ja esitab:

- Nõustamisseansi videosalvestise ja kliendi nõusoleku vormi täidetuna;
- Videosalvestise dokumenteerimise ja soovi korral videosalvestise analüüsi;
- Kirjaliku struktureeritud töökogemuse kompetentsipõhise analüüsi.

3. HINDAMISE KORRALDUS

Toitumisenõustaja, tase 5 ja Toitumisterapeut, tase 6 kutse taotlemine ja taastõendamine on võimalik vähemalt **üks kord aastas**.

Hindamised viiakse läbi kutsekomisjoni poolt määratud ajal ja kohas.

Hindamist on võimalik taotleda toitumisenõustaja kutse puhul keskhariduse baasil ja toitumisterapeudi kutse puhul kõrghariduse baasil ning vastavas kutsestandardis nõutud täiendhariduse õppekava täitmise ja töökogemuse järel ning läbides edukalt kutsekvalifikatsiooni hindamiseks ette antud ülesanded.

I etapp TAOTLEJA KUTSENÕUETELE VASTAVUSE JA DOKUMENTIDE NÕUETEKOHASUSE KONTROLL

Kutsekomisjoni poolt volitatud isik/isikud kontrollib/kontrollivad 15. tööpäeva jooksul taotleja või taastõendaja poolt esitatud vormikohase avalduse jt dokumentide nõuetele vastavust ja seda, kas avaldusele on lisatud vajalik tõendusmaterjal.

Esmase kutse taotleja puhul

kontrollib kutsekomisjoni poolt volitatud isik üle, kas:

- haridus ja erialane haridus vastab nõuetele. Kui see ei vasta nõuetele, siis tuleb oma erialast väljaõpet ja töökogemust tõendada varasemate õpingute ja töökogemuse analüüsi alusel (VÕTA);
- kirjalik struktureeritud kompetentsuspõhine töökogemuse analüüs (KSA) on taotleja poolt esitatud etteantud vormile ja nõuetekohaselt täidetud;
- videosalvestis on tehniliselt korrektne;
- videoseansi dokumenteerimine on esitatud;
- kliendi kirjalik nõusolek on olemas;
- maksekorralduses on õige summa tasutud õigele arvele.

Kutse taastõendamise puhul

kontrollib kutsekomisjoni poolt volitatud isik üle, kas:

- väljaantud kutse on toitumisterapeudi või –nõustaja kutse.

- avalduses esitatud andmed, sh erialane täienduskoolitus ja struktureeritud kirjalik kompetentsuspõhine analüüs on nõuetekohaselt täidetud.
- maksekorralduses on õige summa tasutud õigele arvele.

Kui dokumentide läbivaatamisel leitakse puudusi või tehnilisi probleeme, antakse taotlejale 5 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Korrigeeritud või lisadokumentide esitamise tähtaeg kooskõlastatakse kutseandjaga, kui see on enam kui 5 tööpäeva.

Parandatud dokumendid vaadatakse läbi 5 tööpäeva jooksul.

Kutsekomisjoni poolt volitatud isik (eksami läbiviimist korraldav isik) teeb ettepaneku ja kutsekomisjon otsustab kutseeksami kompetentside hindamise etappi edasi saamise hiljemalt 30 tööpäeva pärast dokumentide esitamise tähtaja lõppu.

II etapp KUTSEKOMISJONI VOLITATUD ISIK ANNAB DOKUMENDID ÜLE HINDAMISKOMISJONI LIIKMETELE

Kutsekomisjoni volitatud isik (Eksami läbiviimist korraldav isik) määrab konkreetse hindamiskomisjoni ja selle juhi konkreetse kutse hindamise jaoks vastavalt Kutseeaduse nõuetele.

Videoseansi ja kirjaliku struktureeritud töökogemuse analüüsi hindamine viiakse läbi 60 päeva jooksul. Vajadusel viiakse läbi vestlus järgmise 60 päeva jooksul.

Kutseeadus § 19. HINDAMISKOMISJON

(1) Hindamiskomisjon on kutsekomisjoni moodustatud komisjon kutse taotleja kompetentsuse hindamiseks.

(2) Kutset taotleva isiku kompetentsuse hindamiseks võib kutsekomisjon moodustada ühe või mitu hindamiskomisjoni.

(3) Hindamiskomisjon koosneb vähemalt kolmest liikmest.

(4) Hindamiskomisjoni liikmed peavad olema sõltumatud ning vajalike erialaste teadmiste ja kogemustega.

(5) Hindamiskomisjoni liikmetest ei tohi üle ühe kolmandiku olla selleks hindamiseks või kutseeksamiks ettevalmistavaid koolitajaid või vahetult väljaõppe korraldamisega seotud isikuid ja üle ühe kolmandiku ei tohi olla kutset taotleva isiku tööandjaga samast asutusest,

(6) Hindamiskomisjon:

1) hindab ja võtab vastu kutseeksami;

2) koostab hindamise korraldamise ja tulemuste kohta protokollid ning esitab selle

kutsekomisjonile.

Kompetentside hindamist teostab kutsekomisjoni poolt moodustatud kolmeliikmeline hindamiskomisjon.

HINDAJATE VALIMINE HINDAMISKOMISJONI

Hindajalt eeldatavad kompetentsid haaravad kolme valdkonda:

- kutsealane kompetentsus,

- kutsesüsteemialane kompetentsus,
- hindamisalane kompetentsus.

Kõik hindajad on läbinud koolituse, mis koosneb kahest osast:

- Hindamisalane koolitus koos dokumendi „Kompetentsuspõhine hindamine kutse andmisel“ läbitöötamisega
- Toitumisenõustamise/-teraapia läbiviimise ja erialase kompetentsi hindamine, kohustuslik on läbi töötada järgmised materjalid:
 - kutsestandardid;
 - kõik kutse andmisega seotud dokumendid, sh videosalvestise, KSA ja vestluse hindamiskriteeriumid;
 - nõustamise baastehnikad, motiveerimise ja jõustamise baastehnikad.
 - nõustamise seansi jooksul erinevates etappides hinnatavad kompetentsid;
 - nõustamise protsess.

III etapp HINDAMISE LÄBIVIIMINE

Hindamine viiakse läbi 60 päeva jooksul alates sellest, kui hindamiskomisjon saab kätte videosalvestise ja kirjaliku struktureeritud töökogemuse analüüsi.

HINDAMISMEETODID

HINDAMISMEETODID KUTSE ESMASEL TÕENDAMISEL

Taotleja demonstreerib hindamiskomisjonile kompetentside olemasolu järgmiste hindamismeetoditega:

- **kirjalik struktureeritud kompetentsuspõhine töökogemuse analüüs**, mis sisaldab eneseanalüüsi ja teatud kutsekompetentside olemasolu tõendamist;
- **töösoorituse videosalvestis kestusega 60 minutit ja nõustamise seansi dokumenteerimine ning soovi korral videosalvestise analüüs**. Nõuded videosalvestisele on antud (vt lisa 8) ette kutseandja poolt;
- **vajadusel viiakse kutse taotlejaga läbi vestlus**.

HINDAMISMEETODID KUTSE TAASTÕENDAMISEL

- kirjalik struktureeritud kompetentsuspõhine töökogemuse analüüs ja enesearengu kirjeldus - vt hindamiskriteeriumid ja hindamistulemuste dokumenteerimise vorm;
- vajadusel vestlus - vt hindamiskriteeriumid ja hindamistulemuste dokumenteerimise vorm.

HINDAMISE PROTSEDUUR

Kolm hindajat hindavad taotleja kompetentse sõltumatult vastavalt hindamiskriteeriumitele, kasutades etteantud hindamisvormi, ning saavad kokkulepitud aja jooksul hindamiskomisjoni esimehele. Hindamiskomisjoni esimees võib olla tegutsenud ka ühena hindajatest. Hindamiskomisjoni esimees vormistab koondhinnangu ja esitab selle eksami läbiviimist korraldavale isikule.

KOONDHINNANG

- Sisaldab positiivset eksamitulemust koos tagasisidega eksamineeritavale.
- Negatiivset eksamitulemust koos põhjendustega.
- Sisaldab punkte, mille osas kutsutakse kutse taotleja vestlusele.

Hindamiskomisjoni esimees annab koos koondhinnanguga vestluse vajadusel ka võimalikud vestluse kuupäevad ja kellaajad.

VESTLUS

Vestlus viiakse läbi siis, kui vähemalt kaks hindajat on veendunud, et üks või rohkem kompetensi, ükskõik millise hindamismeetodi puhul, ei ole piisavalt tõendatud. Vestluse vajadusega peab nõustuma ka kolmas hindaja.

Kui ainult ühe hindaja arvamus on negatiivne, toimub hindamiskomisjoni liikmete vahel arutelu, mille tulemusena võetakse vastu ühine otsus vestlusele kutsumise või mittekutsumise osas – selle protokollib hindamiskomisjoni esimees.

Vestlust ei viida läbi

- kui hindamiskomisjoni kõigi liikmete koondhinnang kompetentside tõendamisele on positiivne.
 - o Kõik kompetentsid on saanud hindajalt hinde „Jah“ või punktide puhul kokkuvõttes vähemalt 70%.
- kui üks või mitu kutseeksami osadest on hinnatud kokkuvõttes mittesooritatuks kõigi kolme hindaja poolt.

Taotlejat informeerib eksami läbiviimist korraldav isik kirjalikult vestluse vajalikkusest ja loetleb kompetentsid, mille tõendamist vestlusel täiendavalt kontrollitakse.

Juhul, kui hindamiskomisjon on otsustanud taotlejale vestluse vajaduse, teavitatakse taotlejat sellest 5. tööpäeva jooksul pärast hindamiskomisjoni vastavat otsust ja antakse ette vestluse toimumise aeg.

IV etapp HINDAMISTULEMUS ja HINDAMISE OTSUS

Kõik hindamiskomisjoni liikmed hindavad sõltumatult taotleja teadmiste, oskuste ja hoiakute vastavust kutsestandardile.

- Hindamislehti ja koondhinnangut ei tutvustata kolmandatele isikutele.
- Tagasiside hindamistulemustest taotlejale on kirjalik, see sisaldab hindamiskomisjoni kokkuvõtlikku arvamust ja soovitusi.
- Kõikide etappide läbimise koondhinnang erinevate kompetentside hindamistulemustega esitatakse kutsekomisjonile.

Lõplik hinnang kutse andmisest või mitteandmisest jõuab taotlejani pärast kõigi kutseeksami etappide toimumist ja tulemuste kinnitamist kutsekomisjonis.

KUTSEKOMISJONI LIIKME OSALEMINE HINDAMISOTSUSES KUTSESEADUSE ALUSEL

Kutsekomisjoni liige ei tohi osaleda kutset taotlevale isikule kutse andmise otsustamisel, kui ta on:

- 1) osalenud hindamiskomisjoni töös või
- 2) vahetult seotud kutset taotlevale isikule kutse andmiseks ettevalmistava koolituse või väljaõppe korraldamisega või
- 3) kutset taotleva isiku tööandja või muul viisil isiklikult huvitatud kutse andmisest või kui muud asjaolud tekitavad kahtlust tema erapooletuses.

4. KUTSE MITTEVÄLJASTAMISE TINGIMUSED

TAOTLEJA EI SAA KUTSET JUHUL, KUI

- Taotleja ei ole esitanud kõiki nõutud dokumente.
- Taotlejal on mõni küsimustest vastamata.
- Taotleja on saanud algselt negatiivse hinnangu (üle 50% kompetentsidest on hinnatud negatiivselt) ühes eksami vormis.
- Taotleja on saanud vestlusel negatiivse hinnangu.

Vestlust ei viida läbi ja kutseeksam loetakse mittesooritatuks ka juhtudel, kus videosalvestisel on näha ranged eksimused:

- o kui kõik hindajad hindavad videosalvestisel antud soovitused kutse taotleja pädevusele mittevastavateks;
- o kui videosalvestis on teostatud taotleja pädevusest väljas teemal, mis on selgunud nõustamise alguses ja mida taotleja ei ole arvesse võtnud;
- o kui kutse taotleja ei järgi eetikakoodeksit ja rikub EV seadusi;
- o kui nõustataval kliendil on piirangutega menüü ja nõustaja ei anna soovitusi menüü tasakaalustamiseks;
- o kui kliendil on vajadus tõhustatud toitumiseks, aga toitumisnõustaja/-terapeut ei soovita seda.